

OMRÅDE AV RIKSINTRESSE FÖR NATURVÅRD I VÄSTMANLANDS LÄN

Områdesnummer: NRO 19034

Av riksintresse enligt Naturvårdsverkets beslut 2000-02-09.

Områdesnamn: Hamrarna

Kommun: Arboga (1984)

Kartblad: 10G SV

Area: 30 ha land

Naturgeografisk region: 24 Svealands sprickdalsterräng med lerslättdalar och sjöbäcken

Landskapsform: Slätt med lägre relativ höjd än 20 m.

Riksvärde

Ädellövskog - flora, fauna

Värdeomdöme: Värdefull ädellövvegetation av urskogskaraktär med mycket rik flora och fauna

Huvudkriterier:

- A. Område med framstående exempel på landskapstyper eller naturtyper som särskilt väl visar landskapets utveckling samt processer och naturlig utveckling i olika ekologiska system.
- C. Område med sällsynta naturtyper, hotade eller sårbara biotoper och arter.
- D. Område med mycket rik flora/fauna.

Stödskriterier: 3 (naturlighet), 6 (raritet), 9 (funktion)

Förutsättningar för bevarande: Inget skogsbruk eller andra verksamheter som innebär ingrepp i lövskogen.

Säkerställande och internationell status: Södra Hammaren är naturreservat, tillika Natura 2000-område.

Områdets huvuddrag: Södra Hammaren fridlystes 1920 som lövängsreservat. Efter fridlysningen har inga vårdåtgärder vidtagits, vilket fått till följd att lövskogen slutit sig och börjat anta urskogskaraktär.

Området utgörs av södra delen av en moränholme som höjer sig maximalt ca 5 m över om-givande landvinningsmark. Med undantag för några markerade blockiga höjdparter, är marken svagt blockig. Särskilt i norr förekommer åtskilliga odlingsrösen tydande på att S Hammaren en gång hävdats som slättermark. På två ställen i väster utbreder sig mindre kärrområden, varav ett i anslutning till blockhöjd nära västra gränsen. Reservatets gräns följer den gamla strandlinjen, nu utgörande gräns mellan landvinningsmark och moränhöjden. Hela området är bevuxet med slutet ädellövskogsbestånd. Trädskiktet utgörs dels av spridda, vidkroniga ekar, lindar och lönnar, dels av ett överslutet bestånd av lind, ek, lönn, asp, björk och ask. Spridda stora granar förekommer. Buskskiktet är i regel svagt utbildat med inslag av try, olvon, hassel och måbär. Det synes som om träd- och buskskiktet nått ett jämviktstillstånd. Krontaket är fullt slutet och föryngring förekommer mycket sparsamt. Endast askföryngring förekommer sparsamt i söder och öster. Där luckor uppstått genom stormfällning har lind och lönnföryngring kommit. Rikligt med bohål i träden bidrar till ett rikt fågelliv.

Lundfloran är artrik och frodvuxen, utom i söder, där marken blir något svagare. Här förekommer enstaka gullvivor och ängskovall, vilka arter är de enda iakttagna resterna av tidigare ängsvegetation. I centrala delen, som utgör reservatets produktivaste område, dominerar lundstjärnblomma över stora ytor tillsammans med tandrot, lungört, blåsipppa, vårärt, liljekonvalj, underviol, ornbär, myskmadra, stinksyska, ekbräken, träjon, hässlebrodd m m. Dessa arter förekommer för övrigt inom större delen av området. Vätteros och vippärt förekommer sparsamt. Moss- och svampfloran är dokumenterat artrik, liksom insektsfaunan.

Norra Hammaren utgör ett viktigt komplement till Södra Hammaren. Lövsboden är här något påverkad av avverkningar, men innehåller en mycket rik flora och fauna i första hand knuten till ädellövvegetationen och ädellövträden. Bl a finns en stor förekomst av skogssvingel. Molluskfaunan har undersökts och visat sig vara mycket artrik.

Anmärkningar: NVP 84:63

Litteratur:

Behm, H 1922: Södra Hammaren i Götlunda, Närke. Sveriges Natur

Lundmark, R 1997: Inventering av vedlevande tickor i Västmanlands län. Manuskript.

Löfgren, L 1981: Kulturlandskapet vid Hjälmaran inom Arboga kommun. Arboga naturvårdsförening medd 1981:2 och 1983:1.

Marklund, S 1976: Arboga kommun, överiktlig naturinventering. Länsstyrelsen informerar 1976:8

Rydberg, M 1957: Skrivelse till kungliga vetenskapsakademins naturskyddskomite

Sjögren, E 1959: Preliminär redogörelse för mossvegetationen inom Södra Hammaren, Närke. Stencil. Växtbiol inst Uppsala.

NRO 19034 HAMRARNA
Skala 1:20 000

— förslag till gräns för
riksintresse

 naturreservat

